

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-653

3.9.2019

DNB Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Innbrudd i bolig – uriktige opplysninger om verdi på maleri? – fal. § 8-1. 4. og 5. ledd.

Sikredes ektefelle oppdaget den 4.5.18 innbrudd i deres felles bolig. Politiet kom til stedet og fant brytespor på ytterdørens dørblad og karm. Sikrede og hans ektefelle fylte ut skademelding 23.5.18. Selskapet opplyste at skademelding først ble mottatt 3.9.18. Sikredes krav besto av malerier, elektronikk, verktøy, smykker mv. for til sammen kr 705 637. Selskapet sendte saken til utredning for nærmere undersøkelser. Blant de tapte gjenstandene var tre malerier som i skademeldingen var oppført å være verdt henholdsvis kr 20 000, kr 100 000 og kr 150 000. Takstmannen laget en tapsliste basert på sin vurdering av kravet og opplysningene. Han satt en samlet verdi på kr 1 500 for maleriene. Selskapet avsto sikredes krav under henvisning til uriktige opplysninger i skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd og sa opp sikredes forsikringer, jf. fal. § 8-1 femte ledd. Sikrede bestred at det bevisst var gitt uriktige opplysninger. Nemnda kom til at selskapet var fri for ansvar som følge av at sikrede hadde gitt uriktige opplysninger under skadeoppgjøret.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for innbrudd og spørsmålet om selskapet er fri for ansvar og kan si opp sikredes forsikringer med én ukes varsel pga. uriktige opplysninger under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikredes husforsikring omfatter:

4.3 a) Tyveri fra bygning på forsikringsstedet

Sikredes ektefelle oppdaget den 4.5.18 innbrudd i deres felles bolig. Politiet kom til stedet og fant brytespor på ytterdørens dørblad og karm. Politiet antar at gjerningspersonen(e) hadde vært i alle rom.

Sikrede og hans ektefelle fylte ut skademelding 23.5.18. Selskapet opplyste at skademeldingen ble mottatt 3.9.18. Kravet besto av malerier, elektronikk, verktøy, smykker mv. for til sammen kr 705 637.

Selskapet rekvirerte takstmann som besiktiget boligen og laget en tapsliste basert på sin vurdering av kravet. Selskapet sendte saken til utredning da det oppsto mistanke om at kravet kunne være overdrevet. Utrederes undersøkelser viste at sikrede hadde prissatt gjenstandene ved å søke på internett og satt en pris som han syntes passet best. Blant de stjalne gjenstandene var tre malerier som i skademeldingen var opplyst å være verdt henholdsvis kr 20 000, kr 100 000 og kr 150 000. Takstmannen hadde imidlertid satt kr 1 500 i samlet verdi for maleriene.

Av utredningsrapporten fremkom følgende verdisetting av maleriene:

Maleriene "P", og "T" er åpenbart reproduksjoner/kopier som i et bruktmarked har minimal verdi.

Maleriet/reproduksjonen "P" opplyser forsikringstaker å ha fått i gave av en venn ved innflytting i leiligheten. Vennen heter X. Jeg kontaktet ham pr. tlf og han bekreftet at han hadde gitt et maleri i gave til forsikringstaker som het "P" slik som beskrevet. Han ville svært motvillig fortelle hva han hadde betalt for maleriet, som han straks sa var en kopi. Etter litt frem og tilbake opplyste han at han hadde kjøpt maleriet for litt over **kr. 10 000,-, kanskje kr.12-13 000,-** på et bruktmarked som enkelte lørdager holdes med boder på S torget. Han kjøpte det av en gammel mann der, betalte med kontanter og fikk ingen kvittering. Han husket ikke nøyaktig beløp. Dersom den oppgitte prisen er riktig synes også dette, etter rapportskrivers mening, å være betydelig i overkant av reell markedsverdi på denne type maleri.

Maleriet "T" (originalen for øvrig av L) opplyser forsikringstaker at fulgte med da han kjøpte diverse møbler, herunder et vitrineskap, bord m.v. for **kr. 15 000,-** på finn.no og siden solgte i T. Dette forteller også at verdien satt av forsikringstaker åpenbart ikke samsvarer med reell verdi.

Forsikringstakers verdisetting med henholdsvis **kr. 150 000,- for kopien/reproduksjonen "P" og kr. 20 000,- for maleriet/reproduksjonen "T"** er såpass ute av proporsjoner at det kanskje bør vurderes om det er over grensen for "forsikringsvik"? Riktignok er det satt "ca" foran beløpet og et "?" bak beløpet på kr. 150 000,-.

Det er også rimelig åpenbart at ingen gir en innflyttingsgave til en verdi av kr. 150 000,- i forsikringstakers omgangskrets. Dette underbygges også av hans forklaring omkring maleriene.

Når det gjelder maleriet "S" så hevder forsikringstaker dette er over 100 år gammelt og av en **norsk maler uten at han kjenner navn**. Han kjøpte det angivelig selv av en familie som trengte penger for **kr. 8000,- for ca. 1 år** siden via finn.no. Han **kan ikke identifisere selger**. Forsikringstaker verdsetter det selv **til kr. 100 000,- i skadeoppgaven**. Etter blant annet søk på Internett har jeg ikke vært i stand til å finne et tilsvarende maleri med navngitt maler, og forsikringstakers verdisetting synes tatt "ut av luften" og er ikke tilstrekkelig begrunnet. For meg er det umulig ut fra det innsendte foto å se om maleriet er en reproduksjon/kopi eller et originalmaleri, men kanskje en kunsthistoriker kan si noe om motivet. Det er ingen synlig signatur på foto vedlagt skademeldingen. Forsikringstaker kan ikke dokumentere kjøpet av maleriet, dets alder, ekthet eller verdi, og man bør etter rapportskrivers mening vurdere å sette verdien **betydelig mindre enn kr. 8000,-**. Det ligger imidlertid utenfor rapportskrivers kompetanse å verdsette dette.

Selskapet avsto sikredes krav 14.12.18 på bakgrunn av uriktige opplysninger om maleriernes verdi, samt at det totale kravet var overdrevet, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Selskapet sa også opp sikredes forsikringer med én ukes varsel, jf. fal § 8-1 femte ledd.

Klage ble inngitt til Finansklagenemnda 24.3.19.

Sikrede krever dekning for hele tapet som følge av innbruddet. Tyveriet ble meldt til selskapet i mai 2018, og selskapet begynte å behandle saken først i september samme år. Saksbehandlingen ble ikke avsluttet før 14.12.18.

Sikrede avviser at han har gitt gale opplysninger om verdien av maleriene. Sikrede oppførte beløpet han kjøpte dem for. På spørsmål om dagens verdi har han satt opp et spørsmålstegn fordi verdien ikke er enkel å fastsette. Takstmannens anførsel om at maleriene har en samlet verdi på kr 1 500 er uriktig. Kun rammeverket for maleriene koster flere tusen kroner. Selskapets utreder har behandlet sikrede på en diskriminerende måte allerede fra første samtale. Sikrede måtte bevise alt han hadde opplyst og utreder måtte få navn og telefonnummer på tidligere eiere. Selskapet har opptrådt useriøst og kom ikke en gang med et tilbud før det valgte å si opp forsikringene.

Selskapet avviser ansvar og anfører at sikrede bevisst har gitt uriktige opplysninger om både hendelsen og tapet. Utredningen viser at sikrede har svært lite dokumentasjon. Takstmannen reagerte på kravet som fremsto urimelig høyt. Utrederes undersøkelser bekrefter at kravet i stor grad er overdrevet. Dette gjelder særlig de tre maleriene som sikrede har oppført med et krav på kr 270 000, men som takstmann har konkludert med er nærmest uten verdi. Sikrede kan ikke vise til dokumentasjon for kjøpet av maleriet "S" og måtte uansett forstå at det ikke er verdt kr 100 000 dersom han kjøpte det for kr 8 000 for ett år siden. Maleriene "P" og "T" har vist seg å være reproduksjoner med minimal verdi, og sikrede måtte forstå at disse ikke kunne ha en samlet

verdi på kr 170 000. Også øvrige deler av kravet er gjennomgående lite dokumentert og vurderes som overdrevet. Samlet er det fremsatt et betydelig overdrevet krav, noe som rammes av svikbestemmelsen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er fri for ansvar og kan si opp sikredes forsikringer pga. uriktige opplysninger under skadeoppgjøret jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Det følger av fal. § 8-1 fjerde ledd at dersom sikrede ved skadeoppgjøret bevisst gir uriktige eller ufullstendige opplysninger som sikrede vet eller må forstå kan føre til at sikrede får utbetalt en erstatning han eller hun ikke har krav på, mister sikrede ethvert erstatningskrav mot selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse.

Sikrede anfører at selskapet har brukt for lang tid på saksbehandlingen. Han anfører at kravet ble meldt selskapet den 23.5.18, men at selskapet ikke startet saksbehandlingen før i starten av september etter flere purringer fra sikrede. Selskapet har opplyst at det ikke mottok skademeldingen før den 3.9.18. Sikrede har fremlagt e-poster av 13.6.18 og 3.7.18 hvor sikrede etterlyste svar fra selskapet vedørende melding om tyveri, men dette dokumenterer ikke at selskapet faktisk hadde mottatt skademeldingen. Nemnda må etter dette legge til grunn at selskapet først mottok skademeldingen 3.9.18.

Det første spørsmålet er om sikrede "bevisst" har gitt "uriktige" eller "ufullstendige" opplysninger i forbindelse med skadeoppgjøret.

I skademeldingen til selskapet opplyste sikrede at det var stjålet tre malerier fra boligen med verdi på til sammen kr 270 000. Takstmannen har konkludert med at maleriene nærmest er uten verdi. Maleriet "S" ble ifølge sikrede kjøpt for kr 8 000 et år før tyveriet. Sikrede opplyste at dette maleriet var over 100 år gammelt og malt av en norsk maler med ukjente navn. Verdien ble satt til ca. kr 100 000. Maleriene "P" og "T" ble anført å være reproduksjoner/kopier. Sikrede verdsatte maleriet "P" til ca. kr 150 000 med spørsmålstegn. Han har forklart at han fikk maleriet i innflyttingsgave av en venn. Vennen har opplyst at maleriet ble kjøpt på et bruktmarked for kr 10 000 eller kr 12-13 000. Sikrede verdsatte videre maleriet "T" til ca. kr 20 000. Dette maleriet fulgte med i en "pakke" med diverse møbler som sikrede kjøpte på finn.no for kr 15 000. Selv om sikrede har oppgitt ca. verdi i skademeldingen og gitt uttrykk for at usikkerhet mht. hva det ene maleriet er verdt, mener nemnda at spriket mellom sikredes opplysninger og den faktiske verdien er så stort at sikrede må anses for å bevisst ha gitt uriktige opplysninger om malerienes verdi.

Spørsmålet blir så om sikrede visste eller måtte forstå at de uriktige opplysningene kunne føre til at sikrede fikk utbetalt en erstatning han ikke hadde krav på.

Fal. § 8-1 fjerde ledd stiller ikke krav om vinningshensikt. Det er tilstrekkelig at sikrede ved en mangel på kontroll fra selskapets side kunne ha oppnådd for høy erstatning, og at sikrede visste eller måtte forstå dette.

Sikrede har opplyst at det var vanskelig å vurdere malerienes verdi på tyveritidspunktet, og at dette er grunnen til at han oppga ca. verdi. Videre satt han et spørsmålstegn bak verdien på "P". Selv om sikrede ga uttrykk for usikkerhet mht. verdien, mener nemnda sikrede måtte forstå at maleriene ikke var verdt kr 270 000 på tyveritidspunktet. Maleriet "S" ble kjøpt for kr 8 000 året før. Nemnda kan ikke se at sikrede har dokumentert en berettiget forventning om at verdien var økt betraktelig siden kjøpstidspunktet. Nemnda kan heller ikke se dokumentasjon for en forventning om at maleriet sikrede fikk i innflyttingsgave hadde en verdi på kr 150 000. Det samme gjelder verdien på kr 20 000 for maleriet som fulgte med i "pakken" på kr 15 000 for diverse

møbler på finn.no. Nemnda mener sikrede måtte forstå at verdiene han oppga var gale, og at dette kunne føre til at fikk en høyere erstatning enn han hadde krav på. Selskapet kan da påberope seg fal. § 8-1 fjerde ledd.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Roy Johansen (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).